

[Undervisningsministeren.]

tænker os denne rationeringslov ophævet, så skolerne kunne ansætte de lærere, de gerne ville, og lærerne havde ca. 32 timer, ville vi stå med en mangel på ca. 7.000. Hvis vi tænker os en lavere klassekvorient, så ved nogle af de ærede medlemmer, at hver gang vi formindsker antallet af børn i en skoleklasse med 1 barn — altså noget, man overhovedet ikke mærker på det enkelte sted — betyder det et behov for 700 embeder, og det vil sige, at hvis vi skal komme ned med en 7-8 børn pr. klasse — og jeg tror, flere her vil være enige med mig i, at det var da et minimum for, hvad vi skulle sætte klassekvotienten ned med — drejer det sig altså om 5.000 ekstra embeder. Hvis vi så yderligere skal til i højere grad — hvad vi dog skal — at have flere 8., 9. og 10. klasser, så er vi meget snart oppe på en lærermangel, der ligger over de 10.000. På den baggrund har man lov at sige, at der er ingen grund til optimisme. Vi har i øjeblikket en tilgang — jeg kan nøjes med at sige en nettotilgang, så kan jeg spare nogle tal — på en 1.500-1.800 lærere om året, og det vil sige, at det vil være længe, inden vi kommer ud af denne lærermangel.

Jeg vil også gerne tilføje, at der er ingen fare for, at vi kommer ind i nogen overproduktion af lærere. Jeg er sikker på, at med den forståelse, som de ærede medlemmer har givet udtryk for i denne debat, vil de også være enige med mig i, at den dag lærertallet tillader det, da skal det ikke omsættes i lærere, der ikke kan få et job, da skal det omsættes skridt for skridt i de pædagogiske fremskridt, som vi i dag kan tale om, men som vi ikke kan løfte fra papiret, fordi vi ikke har de folk, der skal gøre det.

Derfor mener jeg, vi roligt kan blive ved at arbejde for at få en større nettotilgang, og jeg kan ikke lade være at sige, at når der nu tales så meget om planlægning af den ene og den anden art — det er sket under denne debat; jeg har selv gjort det — så er det næsten kompromitterende for hele planlægningstanken, at

vi ikke har været i stand til på rimelig måde at planlægge på dette konkrete punkt, bekæmpelsen af lærermangelen og imødegåelsen af lærerbehovet. Jeg synes nok, at før vi kan klare — misforstå mig ikke, når jeg siger den slags små husfidsopgaver, set i det store spil, skal vi måske være en lille smule forsigtige med at tro for meget på, at alle vore planlægningstanker hjælper os så langt, som de gerne skulle.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen var også inde på tanken om at gøre det 8. skoleår obligatorisk, og det ærede medlem sammenlignede med de lande, som jeg også tidligere har plejet at sammenligne med, når jeg skulle stille de daværende undervisningsministre lignende spørgsmål. Men jeg vil gerne sige heroverfor, at det er helt klart for mig, at en gennemførelse af et isoleret 8. skoleår i dag vil være et væsentligt pædagogisk tilbageskridt. Jeg tør ikke love, at jeg i enhver sag vil være eller vil blive enig med Danmarks Lærerforening, men jeg er helt overbevist om, at Danmarks Lærerforening har ret i — det er også det standpunkt, som mit parti har indtaget — at et 8. skoleår isoleret vil i dag være et tilbageskridt. Hvis vi i dag skal udvide undervisningspligten i folkeskolen, må det på grund af den vældige udvikling, der har været, blive med et 8. og et 9. år.

Men når det er sagt, vil jeg navnlig gerne sige: jeg tror ikke, at vejen er — jeg nævnte det allerede i går — at knytte en udvidet undervisningspligt til folkeskolen alene, og jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen: hvorfor ensrette og hvorfor uniformere på den måde på et felt, hvor der netop er brug for så mange tilbud, så mange muligheder som muligt? Vi har en lykkelig tradition i dette land for vore efterskoler og ungdomsskoler, og vi har gode faglige uddannelser. Det, det må gælde om, er at sikre, at alle unge får uddannelse op til det 17.-18. år, og at vi ikke bruger unge som mere eller mindre billig arbejdskraft.